

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-19>

УДК 338.484.246

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TOURIST ACTIVITY IN THE WORLD MARKET OF TOURIST SERVICES

Чуєва Інна Олександрівна

кандидат наук фізичного виховання і спорту, доцент,
Запорізький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8697-7602>

Ніколаєва Лариса Георгіївна

викладач,
Економіко-правовий коледж
Запорізького національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4710-0386>

Косарева Наталя Миколаївна

студентка,
Запорізький національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9712-9251>

Chuiyeva Inna, Nikolayeva Larisa, Kosareva Natalya
Zaporizhzhya National University

Розвиток сучасного туризму багато в чому залежить від розробки та впровадження інноваційних технологій, спрямованих на вдосконалення обслуговування клієнтів і розширення сервісних туристичних можливостей. Необхідно бути сучасним, йти в ногу з прогресом, щоб забезпечити ефективність і прибутковість даної сфери послуг. В даний час, в науковій літературі, розвитку інновацій в туристичній сфері загалом і в туристичному бізнесі зокрема, приділяється настільки ж значна увага, як і інноваційному розвитку всієї економіки. Специфіка галузі така, що будь-які інновації в туризмі – це, перш за все, вивід на ринок продуктів, що володіють в той чи інший момент часу найвищими споживчими властивостями, здатними підвищити рівень задоволеності існуючого споживчого попиту. Стаття містить відомості про напрямки розвитку інноваційної діяльності в сфері туристичних послуг і їх грамотному застосуванні на підприємствах даної галузі. Також інформує про основні інноваційні технології, їх зміст, застосування і ефективності.

Ключові слова: інноваційні технології, туризм, туристична діяльність, онлайн-тур, електронний бізнес, ефективність, прибуток.

Развитие современного туризма во многом зависит от разработки и внедрения инновационных технологий, направленных на совершенствование обслуживания клиентов и расширение сервисных туристических возможностей. Необходимо быть современным, идти в ногу с прогрессом, чтобы обеспечить эффективность и прибыльность данной сферы услуг. В настоящее время, в научной литературе, развитию инноваций в туристической сфере в целом и в туристическом бизнесе в частности, уделяется столь же значительное внимание, как и инновационному развитию всей экономики. Специфика отрасли такова, что любые инновации в туризме – это, прежде всего, вывод на рынок продуктов, обладающих в тот или иной момент времени высокими потребительскими свойствами, способными повысить уровень удовлетворенности существующего потребительского спроса. Статья содержит сведения о направлениях развития инновационной деятельности в сфере туристических услуг и их грамотном применении на предприятиях данной отрасли. Также информирует об основных инновационных технологиях, их содержании, применении и эффективности.

Ключевые слова: инновационные технологии, туризм, туристическая деятельность, онлайн-тур, электронный бизнес, эффективность, прибыль.

The development of modern tourism largely depends on the development and implementation of innovative technologies aimed at improving customer service and expanding service tourism opportunities. It is necessary to

be modern, to keep up with progress to ensure the efficiency and profitability of this service sector. At present, in the scientific literature, the development of innovations in the tourism sector in general and in the tourism business in particular is given as much attention as the innovative development of the entire economy. The specificity of the industry is that any innovation in tourism is, first of all, the introduction to the market of products that at one time or another have high consumer properties that can increase the level of satisfaction of existing consumer demand. The article contains information on the directions of development of innovative activity in the field of tourist services and their competent application at the enterprises of this branch. Also informs about the main innovative technologies, their content, application and efficiency. Thus, when it comes to innovation in tourism, there is initially in mind the creation and promotion of new tourism projects, the integration of the latest types of management, organizational and marketing solutions, the use of modern information technology. The most important innovations in tourism related to digital technologies. In interstate and national systems of management of tourist activity innovative processes began to take place; it is time to develop and apply new ones technologies (e-commerce, creation of virtual travel companies); are improving forms of marketing and creation of a tourist product. In particular, there have been innovations in the field of transport services, and also services for booking and purchase of tickets and visas. E-business opens up great opportunities for development for any enterprise. This is a new form of market relations, based on the application of the latest telecommunications technology and the Internet. This trading system is suitable and to the buyer, and to sellers. But the main thing is that tourism has an important advantage over others e-commerce sectors – its consumer receives the purchased product directly in the place of its production, in the tourist center.

Keywords: innovative technologies, tourism, tourist activity, online tour, e-business, efficiency, profit.

Постановка проблеми. Сьогодні держава визнає туристичну діяльність як стратегічно важливу та пріоритетну, що дає величезні можливості для розвитку інноваційної діяльності у цій області. Адже інновації – це зростання конкурентоспроможності, як у всіх галузях господарства, так і в туризмі. Сфера туризму впливає на будь-який континент, державу чи місто, а туризм – це міжгалузєва сфера економіки, яка охоплює не тільки засоби розміщення, а й транспорт, зв'язок та багато іншого. В умовах успішного розвитку, туризм надає такі переваги, з якими пов'язане його значення для економіки різних країн в окремих випадках. Успішний розвиток цієї чи іншої сфери економіки в багатьох випадках залежить від періодичного виникнення нових інноваційних процесів, які вимагають не тільки участі економічних наук та техніко-технологічної сфери, але й тісно пов'язаних з соціальними перетвореннями.

Співробітники туристичного бізнесу мають справу з різними формами та методами організації відпочинку, подорожей, культурного дозвілля. Розробка даних може бути лише на базі впровадження нових ідей, вдосконалення процесів виробництва товарів та послуг, розширення їх асортименту. Отже, оскільки в туристичній діяльності щоденно відбувається впровадження різноманітних інновацій, вивчення інноваційних процесів, причин появи даних інновацій, розробка методів їх впровадження, має значний та практичний науковий інтерес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам впровадження та використання інноваційних технологій у туризмі присвячено

наукові розробки вітчизняних та закордонних учених, серед яких: Т.Т. Тайгібова, М. Вартанова, Н.С. Цирінова.

Однак, на нашу думку, дана проблема через свою новизну є розкрита і досліджена не повною мірою, адже інноваційні технології постійно розвиваються і вдосконалюються.

Формулювання цілей статті. Мета статті – розглянути напрямки та тенденції впровадження інноваційних технологій в сферу вітчизняної туристичної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Інноваційна діяльність у сфері туристичних послуг розвивається з кількох напрямків. Основні напрямки інновацій в сфері туризму [1, с. 153]:

- впровадження в сферу туризму новітніх технологій і обладнання;
- впровадження в сферу туризму нових ресурсів і вдосконалення туристичного маркетингу;
- віртуальний туризм;
- впровадження нових туристичних маршрутів і продуктів, готельних і транспортних послуг;
- застосування нових технік і методів ведення туристичного бізнесу і бізнес-процесів.

Для реалізації інноваційних ідей в сфері туризму необхідна гнучка система державного і регіонального управління інноваційною діяльністю, яка підтримала б розробників інновацій, здійснювала моніторинг актуальності інновацій, їх безпеку та науковість. Також необхідна наявність високого інноваційного та науково-технічного потенціалу в країні. Електронний бізнес відкриває більші можливості для розвитку будь-якого підприємства.

Розглянемо деякі приклади інновацій, які можуть істотно змінити ринок туристичних послуг

в Україні, підвищити привабливість країни для туристів, поліпшити імідж країни [2, с. 57].

Віртуальний туризм – це поняття досить нове. Дана інновація з'явилася з швидким розвитком інформаційних технологій. Віртуальний туризм являє собою новий вид туризму, в якому використовуються 3D, 4D, 5D, 7D ефекти, інноваційні програми, сферичні панорами, за допомогою яких можна подорожувати.

В нашій країні існують тисячі турагентств, які постійно перебувають в умовах жорсткої конкуренції. На нашу думку, використання в турагентстві віртуального туризму значно підвищило б його конкурентоспроможність і поліпшило якість надаваних послуг. Наприклад, уявімо, що в турагентстві є необхідне інноваційне обладнання для проведення віртуальних турів. Коли турист прийде в турагентство, турагент запропонує йому зануритися у віртуальний світ обраних туристом країн або курортів. Людина, потрапляючи в віртуальний тур, зможе не тільки побачити всю красу обраного ним місця, дізнатися про місцеві пам'ятки, а й зможе відчути бризки води, подих вітру, шум пальм і інші ефекти. У туриста, який відчув емоції відпочинку, з'явиться бажання придбати тур. Також, наприклад, якщо турист вже визначився з курортом, а з готелем ще ні, то він може, одягнувши спеціальні 3D окуляри, подивитися на готель зсередини і вивчити питання, що цікавлять.

В Україні подібного в практиці не використовується, але впровадження такої інновації вивело б туристичний маркетинг країни на новий рівень. Віртуальні тури створюють у клієнта «ефект присутності», тобто найяскравіші образи, які дозволяють клієнту отримати повну інформацію про послугу або тур особливим чином [1, с. 156].

У сучасному світі при достатньо розвиненій індустрії туризму не всі жителі України можуть дозволити собі відпочинок щороку або зовсім ніколи не їздили відпочивати. Також більшість жителів України не можуть дозволити собі відпочинок на дорогих курортах або в зарубіжних країнах. Жителі невеликих міст і сільської місцевості

подорожують вкрай рідко або вибирають дешевий відпочинок, часто це вітчизняні курорти.

Віртуальний туризм допоможе людям побувати в країнах їх мрії хоча б у віртуальній реальності. Людина, втомившись від повсякденної суєти, зможе, надівши окуляри віртуальної реальності, зануритися в свою мрію, побачити всю красу обраної країни, помилуватися на океан, зануритися у джунглі тощо.

Безумовно, віртуальний тур не може зрівнятися з реальною подорожжю, але для людей, у яких немає такої можливості, це буде хорошим варіантом побачити світ [3, с. 45].

Переваги віртуального туризму:

– економія, не потрібно оплачувати дорогу, готелі, розваги та їжу; все що потрібно, – це інтернет, комп'ютер, спеціальні 3D окуляри;

– безпека, тобто людина не буде піддаватися ризику, якому піддаються туристи, здійснюючи подорож, наприклад, на літаку, пробуючи екзотичні блюда, займаючись дайвінгом тощо;

– зручність, людині не потрібно виходити з дому і кудись їхати тощо;

– підвищення конкурентоспроможності сфери туризму країни і окремих туристичних фірм;

Недоліки віртуального туризму:

– вимагає наявності високорозвиненої наукової сфери;

– є певні обмеження.

Висновки. Таким чином, в даний час Україна має деякі проблеми в розвитку сфери туризму. Одним з можливих варіантів розвитку сфери туристичних послуг в нашій державі є розвиток за допомогою інновацій. В Україні поки ще недостатній для реалізації інновацій науково-технічний та інноваційний потенціал, проте країна з кожним роком вдосконалює інноваційну сферу. Впровадження інновацій дозволить збільшити темпи розвитку сфери туризму, підвищити конкурентоспроможність країни на світовому ринку, поліпшити якість туристичного продукту, збільшити число туристів і обсягів продажів туристичних продуктів. Інновації також можуть стати ефективним інструментом туристичного маркетингу для окремих туристичних фірм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Тайгібова Т.Т. Інновації в туризмі – як один з найважливіших факторів підвищення рівня соціально-економічної необхідності розвитку Республіки Дагестан. *Проблеми сучасної економіки* : матеріали I Міжнар. наук. конф. (м. Челябінск, грудень 2011 р.). Челябінськ : Два комсомольця, 2011. С. 153–156.
2. Вартанова Марина. Инновационная деятельность в туризме и ее государственное регулирование. *Journal of International Economic Affairs*. 2017. № 7. Р. 209.
3. Цыринова Н.С. Современные инновационные технологии в туристической отрасли. *Молодой ученый*. 2016. № 27.2 (131.2). С. 45–46.

REFERENCES:

1. Taihibova T.T. (2010) Innovatsii v turizmi – yak odyn z naivazhlyvishykh faktoriv pidvyshchennia rivnia sotsialno-ekonomichnoi neobkhidnosti rozvytku Respubliki Dahestan [Innovations in tourism-as one of the most important factors of increase of level of social and economic necessity of development of the Republic of Dagestan]. Proceedings of the *Problemy suchasnoi ekonomiky: materialy I Mizhkonar. nauch. konf.*, pp. 153–156.
2. Vartanova M. (2017) Innovatsyonnaia deiatelnost v turizme i ee gosudarstvennoe regulirovaniye [Innovative activity in tourism and its state regulation]. *Journal of International Economic Affairs*, 7, 209.
3. Tsyrynova N.S. (2016) Sovremennye innovatsyonnye tekhnologii v turystycheskoi otrasli [Modern innovative technologies in the tourism industry]. *Molodoi uchenyi*, 27.2 (131.2), pp. 45–46.